

פרק א': פרשנות

הגדרות [2(1)] [4(א) - (ז), 2(2)(א)]

1. בפקודה זו -
"התוויה" - סימון מצרך, ציונו, כינויו או תיאורו בדרך אחרת;
"כימאי ממשלתי" - מי ששר הבריאות מינהו להיות כימאי ראשי, לרבות סגנו ולרבות עובד אחר של משרד הבריאות שהכימאי הראשי הסמיכו לבצע אנליזות;
"מזון" - כל מצרך, זולת סמים או מים, המשמש מזון או משקה לאדם, וכל מצרך שבדרך כלל נותנים אותו במזון אדם או משתמשים בו להרכבתו או להכנתו, לרבות חמרים נותני טעם ותבלינים;
"מזון מזויף" - מזון שעורב בו חומר זר, או שנגרע חלק מחלקיו, הכל באופן המשפיע על איכותו, מהותו או תכונותיו, זולת אם נקבע אחרת בפקודה זו;
"מכירה" -
 - (1) מכירה בסיטונות או בקמעונות;
 - (2) הצעה למכור;
 - (3) פרסום, הצגה, שמירה, העברה, משלוח, יבוא, הובלה או מסירה לשם מכירה;
 - (4) גרם מכירה;
 - (5) הכנה או החזקה לשם מכירה;
 - (6) החלפה, המרה, הספקה או עשיה אחרת, בתמורה ישירה או עקיפה;"המנהל" - המנהל הכללי של משרד הבריאות;

1. דמ"ר, נוסח חדש 36, התשמ"ג (19.8.1983), עמ' 750.
תיקון:

ס"ח 1506, התשנ"ה (24.2.1995), עמ' 136.
2. הנוסח החדש מחליף את פקודת בריאות הציבור (מזון) 1935 החל מיום 19.9.1983.

"מפקח" -

- (1) רופא ממשלתי;
 - (2) פקח של משרד הבריאות;
 - (3) פקיד אחר של משרד הבריאות שהמנהל הסמיכו;
 - (4) תברואן או מפקח של רשות מקומית שמועצתה הסמיכה אותו לגבי חצרים שבתחומה;
 - (5) מפקח לפי פקודת המשקלות והמידות, 1947;
 - (6) פקיד מכס כמשמעו בפקודת המכס;
 - (7) עובד המדינה אחר שהמנהל הסמיכו בכתב;
- "צרור" - כל דבר שעוטפים, אורזים או מצרפים בו טובין או שנותנים לתוכו טובין;
"רופא ממשלתי" - רופא, או רופא וטרינרי, שהוא עובד המדינה או עובד רשות מקומית;
"רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית שנתכוננה לפי פקודת המועצות המקומיות;
"תווית" - סימן או ציון או כל דבר מודפס, מצוייר או מתאר אחר המופיע על מזון, צמוד אליו או ארוז עמו והמתייחס למזון או לצרור המכיל אותו.

חוקה [2(2)(ב)]

2. לענין פקודה זו, מזון ייראה כנועד למכירה למאכל אדם זולת אם הוכח היפוכו של דבר.

פרק ב': סמכויות

סמכות המנהל להתקין תקנות [3] (תיקון התשנ"ה)

3. המנהל רשאי, באישור שר הבריאות, להתקין תקנות המרשות - דרך כלל או ביחס לאזור או למקום שיפורטו - נקיטת אמצעים למניעת סכנה לבריאות הציבור מיבוא, הכנה, החסנה והפצה של מזון שנועד למכירה למאכל אדם, וכן למניעת סימון כוזב של מזון, ובלי לגרוע מכלליות הסמכויות הניתנות בזה, יכולות תקנות כאמור -
 - (1) להורות על התוויה נאותה של צרורות מכילי מזון;
 - (2) להגדיר, לפי הצורך, איכותו, מהותו ותכונותיו של מזון, לפרט תקנים הנדרשים ביחס למזון כאמור ולקבוע איזה חסר ברכיב מן הרכיבים הרגילים של חומר, ואיזו תוספת של דבר זר בחומר או איזה שיעור של מים בו, יהיו לענין פקודה זו ראייה לכך שאין החומר אמיתי או שהוא מזיק לבריאות;
 - (2א) לקבוע הוראות בדבר סימון הימצאות גלוטן במזון;
 - (3) לקבוע נהלים לנטילת דוגמאות מזון ולהורות על בדיקתם;
 - (4) להורות על גביית תשלום שהתקנות מטירות הטלתו לענין התקנות או לענין השירותים הניתנים לפיהן;
 - (5) להחיל לגבי הענינים שניתן לקבועם בתקנות הוראות חקיקה אחר הדנות בענינים דומים, בשינויים ובהתאמות

סמכויות מפקחים

[4]

4. מפקח רשאי -

- (1) להשיג, בדרך שנקבעה בתקנות, כל דוגמת מזון;
- (2) להיכנס לחצרים שמוכרים בהם מזון כדי להשיג דוגמאות לאנליזה או כדי לברר אם מפירים שם פקודה זו או תקנות שלפיה;
- (3) להשיג - אך ורק לבקשת הקונה או הנשגר, או בהסכמתם - כל דוגמת מזון במקום שמוסרים אותו ובמהלך המסירה לידיהם.

חובותיו של מפקח [5]

5. מפקח ימציא לרופא המחזו או הנפה הנוגעים בדבר, לשם אנליזה בידי כימאי ממשלתי -
 - (1) כל דוגמת מזון שהשיג בתוקף סמכותו שבסעיף 4(1), אם הוא חושד כי היא נמכרה לו בניגוד להוראות פקודה זו או תקנות שלפיה;
 - (2) כל דוגמת מזון שהשיג בתוקף סמכותו שבסעיף 4(3), אם הוא חושד כי היא נמכרה לו בניגוד להוראות פקודה זו או תקנות שלפיה.

אנליזה של דוגמאות מזון [7]

6. כימאי ממשלתי יערוך, בהקדם האפשרי, אנליזה לכל דוגמת מזון שהמציא לו מפקח ויתן לרופא המחזו או הנפה הנוגעים בדבר תעודה - לפי הטופס שבתוספת או בדומה לו ככל האפשר - שבה יפורטו תוצאות האנליזה.

פסילת מזון והשמדתו [6]

7. רופא ממשלתי, שמצא כי מזון המוצג למכירה עלול להזיק לבריאות אדם או שאינו ראוי למאכל אדם, מחמת רקב, הזדהמות או כל סיבה אחרת, רשאי לפסול מזון כזה ולצוות על השמדתו, או למנוע באופן אחר את השימוש בו למאכל.

ביקורת ובדיקה של מזון שבמעבר [8]

8. (א) מפקח רשאי לבדוק ולבקר כל מזון שיובא לישראל או שנשלח לכל מקום בישראל, בין בהיותו במעבר ובין לאחר הגיעו ליעדו, וליטול ממנו דוגמאות ולהעבירן לבדיקה או אנליזה; כל דוגמה הניטלת כך בבית המכס, תינטל בלא תשלום.
 - (ב) מזון כאמור יחד עם מזון דומה לו שבאותו משלוח, ניתן לעכב בשמירת אגף המכס ומע"מ, לפי שיקול דעתו של המנהל או של מנהל המכס ומע"מ, עד שיושלמו הבדיקה או האנליזה הדרושות; ובלבד שהבדיקה או האנליזה תבוצע בהקדם האפשרי.
 - (ג) הראו בדיקה או אנליזה כאמור שהמזון זויף או שניתן לו תיאור כוזב, או שהוא מזון אסור, או שאינו תואם בדרך אחרת את הוראות פקודה זו או תקנות שלפיה, רשאי שופט בית משפט שלום, לפי צו חתום ביד המנהל או רופא ממשלתי המופקד על לשכת בריאות מחוזית, לצוות כי המזון וכל מזון דומה לו שנכלל באותו משלוח -
 - (1) יחולט וכן רשאי לצוות כי יושמד;
 - (2) יוחזר לנמל המוצא של המשלוח;
 - (3) יותר ליבוא לאחר התווייתו מחדש להנחת דעתו של המנהל;
 - (4) יטופל או ייעשה בו בדרך אחרת, כפי שיוורה המנהל.
 - (ד) נתגלה מתוך בדיקה או אנליזה כאמור כי מזון כלשהו עלול להזיק לבריאותו של אדם, או שאינו ראוי למאכל אדם, מחמת רקב, הזדהמות או כל סיבה אחרת, רשאי רופא ממשלתי לפסול את המזון ולצוות להשמידו או למנוע באופן אחר את השימוש בו למאכל אדם; הודעה על כך תישלח לבעל המזון לפני ביצועו של הצו או לאחריו לפי ראות עיניו של הרופא.

חובת רשות מקומית [9]

9. רשות מקומית תורה לפקידה ליטול דוגמאות מפעם לפעם, לפי הצורך, כדי להבטיח מכירת מזון טהור ואמיתי.

פרק ג': עבירות

זיוף מזון [10(א)]

10. לא יזייף אדם מזון ולא יוסיף לו כל חומר משמר, חומר צבע או חומר אחר שנאסרו בתקנות לפי פקודה זו, ולא ימכור מזון מזויף או מזון המכיל חומר כאמור.

הוספת חומר למזון [10(ב)]

11. לא יוסיף אדם למזון כל חומר משמר או חומר צבע מכל סוג אלא כפי שהותר בתקנות לפי פקודה זו, ולא ימכור מזון שהוסף לו חומר כאמור.

מכירה בלא התוייה [10(1)(ג)]

12. לא ימכור אדם מזון בלא שהותווה כנדרש בתקנות לפי פקודה זו, או שמשקלו הנקי אינו תואם את האמור בתווית.

איכות פגומה [10(1)(ד)]

13. לא ימכור אדם מזון שאיכותו נפגמה מחמת רקב, הזדהמות או כל סיבה אחרת.

מכירת מזון שונה מהנדרש [10(1)(ה), 10(1) סייג (א)]

14. לא ימכור אדם מצרך מזון שמשקלו, איכותו, מהותו או תכונותיו שונים לרעה ממה שביקש הקונה; אולם לא ייחשב אדם כעובר על הוראה זו אם נתקיים אחד מאלה:

- (1) חומר או רכיב בלתי מזיקים לבריאות הוספו למזון בהיותם נדרשים לייצורו או להכנתו של המזון כמצרך מסחרי הניתן להובלה או לצריכה, והדבר לא נעשה במרמה לשם הגדלה של הנפח, המשקל או המידה של המזון או לשם הסוואת איכותו הנחותה;
- (2) המזון הוא נושא לפטנט תקף והוא מסופק כפי שנדרש במיפרט של הפטנט;
- (3) המזון עורב באופן בלתי נמנע בחומר זר במהלך ההכנה או האיסוף.

אי גילוי של שינוי במזון [10(1)(ו)]

15. לא יגרע אדם ממשקלו, איכותו, מהותו או תכונותיו של מזון, מתוך כוונה שהוא יימכר כך, ולא ימכור מזון ששונה כאמור, והכל אם לא גילה את דבר השינוי.

סירוב למכור למפקח [10(1)(ז)]

16. לא יסרב אדם למכור למפקח המבקש לקנות מזון המוצג או המצוי למכירה קמעונית בכל חצרים, חנות, מחסן, רחוב או מקום פתוח לציבור, אם המפקח הציע את מחיר השוק לכמות הדרושה לו לשם אנליזה והכמות אינה עולה על הדרוש לכך באופן סביר.

הכשלת מפקח ושיחודו [10(1)(ח)]

17. (א) לא יכשיל אדם ולא יעכב, במזיד, מפקח במהלך תפקידו לפי פקודה זו.
(ב) לא ימנע אדם ולא ינסה למנוע ממפקח למלא כראוי את תפקידו לפי פקודה זו, על ידי מתנה, שוחד, הבטחה או פיתוי אחר.

הפרעה לנמילת דוגמאות [10(1)(ט)]

18. לא יסרב אדם להרשות למפקח ליטול את כמות המזון שהוא רשאי להשיג לפי סעיף 4 לשם עריכת אנליזה.

מתן תעודת אחריות כוזבת [10(1)(י), 10(1) סייג (ב) רישא, 10(3)]

19. (א) לא יתן אדם עם מזון שהוא מוכר תעודת אחריות שהיא כוזבת או מטעה בפרט כלשהו; אולם לא ייחשב אדם כעובר על הוראה זו אם הוכיח להנחת דעתו של בית המשפט, שבעת שנתן את תעודת האחריות היה לו יסוד להניח שהאמרות או התיאור שבה אמת.
(ב) הליכים לפי סעיף זה ניתן לנקוט בבית המשפט שבתחום סמכותו מצוי המקום שבו נמכר המזון או ניטלה ממנו דוגמה או בבית המשפט שבתחום סמכותו מצוי המקום שבו ניתנה תעודת האחריות.

שימוש בתעודת אחריות של מזון אחר [10(1)(יא)]

20. לא ייחס אדם במזיד למזון, בהליך לפי פקודה זו, אישור או תעודת אחריות שניתנו לגבי מזון אחר.

מתן תווית כוזבת [10(1)(יב)]

21. לא יתן אדם במזיד, עם מזון שהוא מוכר, תווית הנותנת למזון תיאור כוזב.

הפרת תקנות [10(1)(יג)]

22. לא יעבור אדם, בין בעצמו ובין על ידי עובדו או שלוחו, על תקנה לפי פקודה זו.

עונשין [10(1), (I), (II) ו-(III), 10(2)]

23. (א) המפר הוראות סעיפים 10 עד 22, דינו - מאסר שנה.
(ב) על אף האמור בכל דין, מי שלגבי ענין מעניני פקודה זו מזייף אישור או כתב אחר המתחזה להיות תעודת אחריות או מפיק אותם בידיעה שהם מזוייפים, דינו - מאסר שנתיים.

סייג לעבירות [10] (1) סייג (ג)

24. לא יאשם אדם בעבירה לפי פקודה זו ביחס למכירת מזון שעורב בו חומר או רכיב בלתי מזיקים לבריאות, ושלא נועדו להגדלה במרמה של הנפח, המשקל או המידה של המזון או להסוואת איכותו הנחותה, אם בזמן מסירת המזון נתן למקבל הודעה בתווית שהודפסה באופן ברור, מובלט וקריא, בשפה אחת לפחות מבין השפות הרשמיות, על המזון או במצורף לו, לענין היות המזון מעורב; תווית תיראה כממלאת דרישות אלה רק אם אין בה דבר אחר המסתיר את ההודעה האמורה.

טענת הגנה בלתי קבילה [11]

25. באישום לפי פקודה זו לא תהיה זו הגנה לנאשם, שהקונה קנה לשם אנליזה בלבד ומשום כך לא ניזק בשל אותה מכירה.

תעודת כימאי ממשלתי כראיה [12]

26. (א) בהליכים לפי פקודה זו תשמש תעודה של כימאי ממשלתי ראייה מספקת לעובדות שנקבעו בה, זולת אם ידרוש הנאשם כי אותו כימאי יוזמן כעד וכי יוצגו חלקי המזון המוחזקים בידי מי שרכש אותם.
(ב) התעודה לא תהא קבילה בבית המשפט אלא אם ממציאה נמסרו לנאשם, כפי שקבע שר הבריאות בתקנות, תוך עשרים ואחד ימים מהתאריך הנקוב בה כתאריך סיום הבדיקה; בית המשפט רשאי להאריך תקופה זו מטעמים מיוחדים.

הגנה של תעודת אחריות [13], 10 (1) סייג (ב) סיפה

27. (א) תהא זו הגנה טובה לנאשם אם הוכיח כל אלה להנחת דעת בית המשפט:
(1) רכש את המזון הנדון במשקל, איכות, חומר ומהות כפי שביקש ממנו הקונה ובצירוף תעודת אחריות לענין זה; ואולם תעודת אחריות לא תשמש הגנה בכל הליך לפי פקודה זו אם המזון שלגביו ננקט ההליך הינו חלב;
(2) לא היה לו יסוד להניח, בזמן שמכר את המזון, כי המזון אינו כאמור בפסקה (1);
(3) הוא מכר את המזון באותו מצב שבו רכש אותו.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יהא על הנאשם לשלם את הוצאות התביעה, זולת אם נתן הודעה מספקת לתובע כי הוא עתיד להסתמך על הגנה של תעודת אחריות.

הוראות לשימוש בתעודת אחריות [14]

28. (א) תעודת אחריות לא תשמש הגנה באישום לפי פקודה זו אלא אם הנאשם שלח לתובע, תוך שבעה ימים מהיום שהומצאה לו הזמנה לדין, העתק מתעודת האחריות בצירוף הודעה בכתב שבכוונתו להסתמך בהגנתו על התעודה, וציין בהודעה את שמו ומענו של האדם שממנו קיבל את התעודה, וכן שלח לאותו אדם הודעה על כוונתו זו.
(ב) מי שטוענים כי נתן תעודת אחריות כאמור, זכאי להופיע בדיון ולהעיד, ובית המשפט רשאי, אם מצא זאת לנכון, לדחות את הדיון כדי לאפשר לו להעיד.
(ג) תעודת אחריות שניתנה מחוץ לישראל לא תשמש הגנה באישום לפי פקודה זו, אלא אם הנאשם הוכיח כי נקט צעדים סבירים לוודא את נכונות האמרות או התיאור שבה וכי האמין בכך.
(ד) כשהנאשם הוא עובדו של האדם שרכש את המזון בהתאם לתעודת אחריות, הוא יהא זכאי, בכפוף להוראות סעיף זה, להסתמך על סעיף 27 כדרך שהגנה כאמור היתה עומדת למעבידו אילו הועמד לדין, בתנאי שיוכיח גם שלא היה לו יסוד להניח כי המזון היה שונה ממה שביקש הקונה.

פרסום פסק דין [15] התשל"ט

29. בית המשפט רשאי לצוות שפסק דין חלוט או תמציתו יפורסמו ברבים, בצורה ובאופן שיקבע, ולהורות מי ישא בהוצאות הפרסום; הורה בית המשפט שהנאשם ישא בהוצאות הפרסום, יהא דינו כדין קנס שהטיל בית המשפט.

חילום מזון [16]

30. (א) בכל הרשעה לפי פקודה זו, ניתן לחלט לזכות המדינה, לפי צו של בית המשפט, את המזון שאליו מתייחסת ההרשעה; צו כאמור יכול שיחול על כל המזון ועל כל הצורות והכלים המכילים מזון דומה והשייכים לנאשם או שנמצאו בחצריו או בהחזקתו בשעה שנעברה העבירה.
(ב) כל המצרכים שחולטו לפי צו בית המשפט לפי סעיף קטן (א) יושמדו או יטופלו או ייעשה בהם בדרך אחרת כפי שיוורה המנהל.

תוספת

(סעיף 6)

תעודה של כימאי ממשלתי

תיאור הדוגמה הנבדקת:

אני הח"מ מאשר בזה שבדקתי את הדוגמה המתוארת לעיל והריני
מצהיר כי תוצאת בדיקתי היא כדלקמן:

שנה בחודש ולראיה באתי על החתום היום

.....
כימאי ממשלתי

משה נסים

שר המשפטים

לוח השוואה

סעיף יישן	סעיף חדש	סעיף יישן	סעיף חדש
1	-	10(1)(יא)	20
2(1), 2(2)(א)	-	10(1)(יב)	21
2(2)(ב)	1	10(1)(יג)	22
2(2)	2	10(1)(I)	
3	3	(II),(III)	23(א)
4	4,1	10(1) סייג (א)	14 סיפה
4א	-	10(1) סייג (ב)	
5	5	רישה	19(א) סיפה
6	7	10(1) סייג (ב)	
7	6	סיפה	27(א)(1) סיפה
8	8	10(1) סייג (ג)	24
9	9	10(2)	23(ב)
10(1)(א)	10	10(3)	19(ב)
10(1)(ב)	11	11	25
10(1)(ג)	12	12	26
10(1)(ד)	13	13	27
10(1)(ה)	14 רישה	14	28
10(1)(ו)	15	15	29
10(1)(ז)	16	16	30
10(1)(ח)	17	17	-
10(1)(ט)	18	תוספת	תוספת
10(1)(י)	19(א) רישה		